

[Aksel Jensen.]

Thi mange af dem, der er med til at bære Hovedparten af Byrderne til Amterne, kæmper selv en haard Kamp, deres Reserver er brugt op, og man føler det som en dobbelt Uret, naar Indtægterne svigter, at man alligevel skal yde sit store Bidrag til Amtsrepartitionfondsen. Man føler det som en Uret, at den Mand, der sidder med et Landbrug og sidder smaat i det, ingen Indtægter har, skal betale en betydelig Afgift til Amtsrepartitionfondsen, medens de, der bor ude omkring i Amterne, men ikke ejer fast Ejendom, men sidder med store Indkomster, 20 000—30 000 Kr., slipper fri for at give Bidrag til Amtsrepartitionfondsen.

Det er denne uretfærdige Beskatningsform, man gennem det foreliggende Lovforslag er inde paa at bøde paa, og jeg tror, at alle, der kender disse Forhold, maa indrømme, at en Ændring er nødvendig.

Den højtærede Indenrigsminister udtalte ved Fremsettelsen, at det var

„et betydende Skridt frem mod Skabelse af større Retfærdighed og Ligelighed ved Fordelingen af de meget store Byrder, som Amternes Forvaltning foranlediger“.

Det er det, Lovforslaget gaar ud paa, og hvis man ser nærmere paa de udførlige Oplysninger, som medfølger Lovforslaget, vil man se, hvilken mægtig Stigning der er i Amtsrepartitionfondsen Udgifter.

Ved Aarhundredets Begyndelse havde vi en samlet Udgift af 6 Mill. Kr. for Amterne; fem Aar efter var Beløbet det samme, men allerede i 1909—10 er vi oppe paa 8,1 Mill. Kr., i 1914—15 paa 10,3 Mill. Kr., og 1919—20, altsaa i Løbet af fem Aar, er Udgifterne steget til 28,2 Mill. Kr. I 1924—25 er vi oppe paa 42,5 Mill. Kr. og i 1925—26 44 676 000 Kr. Det er en Stigning i disse 25 Aar til en $7\frac{1}{2}$ Gange det Beløb, der blev udskrevet i 1900—01.

Ser vi paa de forskellige Udgiftsposter, Amtsfonden har, er der særlig to store Poster, Vejvæsenet og Medicinalvæsenet, som er de fremtrædende. Vi begyndte Aarhundredet med en Udgift af 2,2 Mill. Kr. til Vejvæsenet, 10 Aar senere er den kun steget til 2,7 Mill. Kr., men i 1914—15 til 3,5 Mill. Kr., for saa i Aaret 1919—20 at være oppe paa 9,6 Millioner og i 1925—26 paa 21,6 Millioner. Tager vi Medicinalvæsenet, begynder vi der ved Aarhundredets Begyndelse med 1,2 Mill. Kr. Udgiften stiger i 1914—15, altsaa omkring Krigens Begyndelse, til 2,5 Mill. Kr., for saa 5 Aar senere at være naaet til 10,4 Mill. Kr., altsaa 4-doblet i Løbet af 5 Aar, og den

ligger i Aaret 1925—26 paa godt 11 Mill. Kr. En tilsvarende Udgiftsforøgelse ser vi ved de øvrige Udgifter indenfor Amtet. Vejvæsenet og Medicinalvæsenet er, som sagt, steget til det 9-dobbelte, Rets- og Politivæsenet er ligeledes steget meget stærkt, Fattigvæsenet, Administrationsudgifter og Bidrag til Amtsskolefonden ligeledes, alle Vegne er der en meget stærk Stigning.

Ser man paa den Maade, hvorpaa Indtægterne kommer ind i Amterne, lignedes der, som oplyst i Bilag 2, i 1925—26 34,5 Mill. Kr. paa fast Ejendom, paa Kommunerne lignedes der 4,1 Mill. Kr., Motorafgiften gav 8,1 Mill. Kr., Statstilskuddet var 0,4 Mill. Kr., og andre løbende Indtægter 1,8 Mill. Kr., i alt 49 Mill. Kr. Gaar vi tilbage til 1913—14, blev der den Gang udskrevet 8,4 Mill. Kr. paa fast Ejendom, og 1900—01 var det 5,3 Mill. Kr. Ligningen paa fast Ejendom er altsaa steget i disse Aar fra 5,3 til 34,5 Mill. Kr.: Den samlede Udskrivning i Amterne var i 1900—01 7, i 1913—14 10,5 og i 1925—26 49 Mill. Kr. De Tal, jeg har nævnt fra 1900—01 og fra 1913—14, findes ikke i Bilagene, jeg har hentet dem fra de statistiske Oplysninger, der foreligger. Man ser deraf, hvilken Stigning der har været.

Gaar man over til de enkelte Amter og tager f. Eks. et Amt som Sorø Amt, var den gennemsnitlige Beskatning paa fast Ejendom i Aarene 1905—10 317 000, i 1920—25 var man oppe paa gennemsnitligt 1 583 000 og i 1925—26 1 273 000 Kr. Sygehusudgifterne alene er steget fra 69 000 Kr. gennemsnitligt i 1905—10, til de i 1925—26 var oppe paa 583 000 Kr. En lignende Stigning fandt Sted i Holbæk Amt, hvor Udgifterne til Medicinalvæsenet i 1913—14 var 168 000, men i 1924—25 over 1 Mill. Kr. Jeg maa dog sige, at deri er indbefattet et betydeligt Beløb til Nybygninger. Det er altsaa en mægtig Stigning, der er foregaaet

Og undersøger man saa, hvorledes Pengene kommer ind til Amtet fra de forskellige Kommuner, vil man se, hvorledes der kan være stor Forskel paa Grund af denne Ligning paa fast Ejendom. Jeg har ved tidligere Lejlighed gjort opmærksom paa, hvorledes det navnlig i Københavns Amt virker uretfærdigt. I 1925 var man i en enkelt Landkommune her i Københavns Amt oppe paa, at der alene i Amtsfondsbidrag svarede 12,55 pCt. af den skattepligtige Indtægt, medens Amtsfondsbidraget i en velhavende Kommune med store Indtægter som Gentofte kun var 2,38 pCt. Gaar man til Roskilde Amt, var Amtsfondsbidraget, taget efter Indtægten, 3,91 pCt.